

Osman PUŠKAR

“Drina” - plan četničke okupacije tuzlanske regije u proljeće 1992.

Dobro planiranje i jasan cilj - to je već pola urađenog posla, ali dobar plan ne mora uvijek biti i realizovan.

U vojničkom smislu - planirati, znači procjenjivati i predvidjeti jačinu svojih snaga i jačinu snaga protivnika. Mudar planer plan nikada ne svodi na detalje, već preduzima ono što bi, globalno, u određenoj situaciji i najbolji plan moglo učiniti neupotrebljivim. Zato valja plan pripremati tako da može izdržati sva iznenađenja, pa i ona koja mogu biti početak nekog sasvim novog i neočekivanog procesa.

Planeri agresije na Bosnu i Hercegovinu svoj plan su podijelili u više podetapa, ali se u svemu nisu držali pomenutih pravila, što je naša sreća, a njihova glupost. U osnovi, prva faza tog plana obuhavatala je razmještanje jedinica JNA po teritoriji Republike, kako bi iz dosta nepovoljnog strateškog, operativnog i taktičkog položaja mogle preći u položaj iz kojeg bi u odgovarajućem trenutku mogle nesmetano izvesti svoje namjere, odnosno realizovati cilj svojih nalogodavaca. Taj posao raden je na duge staze, kroz takozvanu pripremu teritorije BiH za odbranu, razmještanje garnizona prema potencijalnim neprijateljima i kadrovsko struktuiranje JNA, posebno na teritorijama koje su im bile od interesa.

A sve im je bilo od interesa.

U drugoj fazi otpočeli su sa izvođenjem specijalnih dejstava na teritoriji Republike, koja su u svojoj biti imala za cilj da neutraliziraju sve pozitivne faktore državnosti BiH. U tom smislu poduzete su odgovarajuće mjere na informativno-političkom i propagandnom planu, kadrovskom struktuiranju MUP-a, rastakanju uspostavljenog sistema teritorijalne odbrane, demonstraciji sile (vježbe, proslave, parade). JNA je počela ispoljavati zapanjujuće visok stepen tolerantnosti prema paravojnim formacijama, zatim podsticati sve vrste ekstremizma i kriminala, potcijenjivati i satanizirati legalne organe vlasti i, napokon, ak-

tivno pomagati stvaranje marionetskih režima u Bosni i Hercegovini, s ciljem da se njena teritorija konačno podijeli u skladu sa dogovorom Milošević-Tudman u Karađorđevu. U planiranju ovih aktivnosti polazilo se od procjene da će se zahtjevi za preseljenje dijela naroda (prvenstveno srpskog, odnosno hrvatskog) uz manje teškoće uspješno realizovati. Na populaciju Bošnjaka-Muslimana u BiH nije se posebno ni računalo, osim u dijelu planova koji su se odnosili na stvaranje etnički čistih teritorija u području rijeke Drine do 30 kilometara, rijeke Save do 20 kilometara, granice sa Crnom Gorom i prema Jadranu. Planirano je da Srbi zauzmu grad Trebinje, a da se Hrvatima prepuste gradovi: Livno, Mostar, Bosansko Grahovo, Drvar i Bihać, te da se tako obnovi Mačekova banovina na dijelu teritorije Bosne i Hercegovine.

Sa otporom Bošnjaka računalo se u Krajini, srednjoj Bosni, te području Doboja i Tuzle. Stoga je i planirano da se jakim političkim pritiscima i prijetnjama iznudi proglašenje autonomije Tuzle i njene okoline, a zatim izvrši ukłapanje čitave te teritorije u sastav velike Srbije. Očekivalo se, ipak, da će područje Cazina i Velike Kladuše biti reintegrirano u sastav velike Srbije bez nekih naročitih problema.

Sarajevu kao glavnom gradu Bosne i Hercegovine određena je sudbina blokiranog grada. Pod plaštom navodnih priprema za odbranu Sarajeva, u najvišim komandama JNA radene su studije za njegovo opkoljavanje sa svim elementima infrastrukture i logistike. Prolaz na Kiseljak ostavljen je prema dogovoru o spasavanju i izvlačenju nemuslimana iz grada Sarajeva.

Razrađene su i druge podvarijante kontrole teritorije Bosne i Hercegovine koje se mogu svesti na kontrolu strateških objekata u oblasti telekomunikacija i određenih putnih pravaca.

Teritorijalna podjela Bosne i Hercegovine u prvoj fazi planirana je dolinom rijeke Neretve i rijeke Bosne. Međusobnim nagađanjima između Srbije i Hrvatske, te ustupcima na dijelovima južnog Jadrana vjerovatno bi se realizovala idja o stvaranju Vrbaske banovine i velike Srbije.

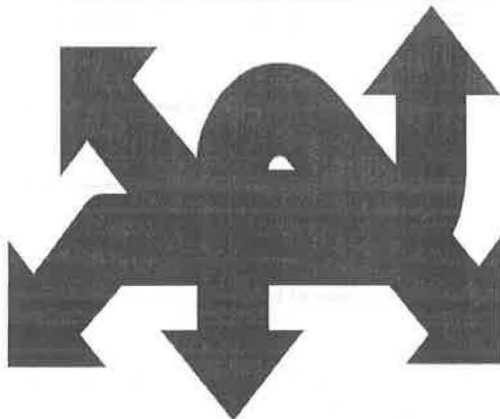
Pripreme snaga za vršenje etničkog čišćenja i uništavanja nesrpskog življa na teritoriji Bosne i Hercegovine i Hrvatske trajale su jedan duži period, a povjerene su stručnjacima bivše JNA (KOS-a) i MUP-a Srbije koji su saradivali sa MO-SADOM (tajna služba Izraela), a u isto vrijeme

kroz takozvanu pomoć nesvrstanim. Palestincima ili Libanu sticali bogato iskustvo cionista, pripadnika legije stranaca, armije NATO pakta, povezivali se sa ekstremnim emigrantima itd.

Tako se, ustvari, jedan dugi niz godina u krilu SDB i KOS-a i uz podršku moćnih obavještajnih službi iz svijeta pripremala agresija na Bosnu i Hercegovinu.

Tako je nastao i plan "RAM" za Bosnu i Hercegovinu.

U osnovi toga plana bilo je stvaranje prstena oko Bosne i Hercegovine, a kroz satanizaciju Muslimana i sijanje straha od takozvane islamske opasnosti pripremalo se i djelimično iseljavanje bošnjačke populacije, a zatim dugoročna asimilacija i potpuno njeno negiranje kao nacije. Za svaki elmenat toga plana pravljeni su podplanovi sa različitim nazivima.

Plan okupacije tuzlanske regije nosio je naziv "DRINA", a razrađen je u, tada najmoćnijem, 17. korpusu JNA sa sjedištem u Tuzli. Njegovi nosioci bili su članovi užeg sastava komande tog korpusa na čelu sa generalom Jankovićem i generalom Lapčićem, uz marginalno učešće oficira drugih nacionalnosti, osim Srba. Izvedba plana povjerena je komandantima - potpukovniku Miletu Dubajiću i majoru Stankoviću. Cilj im je bio da, prvo, izvrše razmještaj srpskih snaga (četnika) na Ozrenu, Trebavi i u Sprečkom polju, a potom da ovladaju komunikacijama Doboj - Tuzla i Tuzla - Srebrenik kao i gradovima i većim mjestima u dolini r. Bosne i r. Spreče, te, napokon, da odsi-

jeku i stave pod kontrolu JNA i sam grad Tuzlu. U drugoj fazi bi se rješavalo pitanje vlasti u Tuzli i pripajanje čitave ove oblasti velikoj Srbiji.

Za izvršenje ovog zadatka angažovane su snage koje su bile podijeljene u tri taktičke grupe mješovitog sastava. Njihovo komandovanje je obezbjeđivala komanda 17. korpusa u Loparama. Sastavi taktičkih grupa bili su prilagođeni i pripremljeni za izvođenje energičnih dejstava kako u nastupanju tako i zaposjedanju teritorije. Imali su snage za podršku, pješadijsko-inženjerske sastave, izviđačke snage, zatim takozvane specijalne snage za čišćenje terena i vojno-policijske snage, a pozadinsko snabdijevanje oslanjalo im se na logistiku bivše JNA.

Svaka taktička grupa imala je jasno definisan cilj - i po mjestu i po vremenu.

Na širem prostoru tuzlanske regije formirane su sljedeće taktičke grupe:

Taktička grupa 92:

Formirana je za područje: sjeverozapadna polovina planine Ozren, planina Trebava, dolina r. Spreče sa gradovima Lukavac, Gračanica, Srebrenik, Banovići i Vozuća;

Komandno mjesto: Odmaralište Ozren;

Zadatak: obezbjeđivanje, rukovođenje i komandovanje svim jedinicama JNA, takozvanim dobrovoljačkim snagama (četnicima), teritorijalnom odbranom (srpskom) prostorne varijante i snagama takozvanog srpskog MUP-a na tom prostoru;

Cilj: ovladavanje putnim pravcima koji izvode u dolini r. Krivaje, r. Spreče i većim naseljenim mjestima - Lukavac, Gračanica, Doboj, Banovići i Živinice;

Ukupno brojno stanje: 10000 naoružanih vojnika (jedinice JNA, dobrovoljački četnički sastavi, snage takozvanog srpskog MUP-a)

Taktička grupa 4

Komandno mjesto: Jeginov Lug (širi rejon Kalesije);

Zadatak: da kao operativna rezerva oklopno-mehanizovanim snagama 92. brigade, uz podršku dobrovoljačkih jedinica (četnika), ovlada grado-

vima Lukavac, Srebrenik i Kalesija, te značajnim komunikacijama: Živinice-Šiški Brod-Srebrenik-Ormanica-Orašje i Živinice-Šiški Brod-Lukavac-Gračanica-Doboj;

Cilj: uspostavljanje okupacionog sistema u tim gradovima;

Brojno stanje: 3500 - 4000 vojnika (ovo je oklopno-mehanizovani sastav sa tenkovima, transporterima i artiljerijom).

Taktička grupa 11

Komandno mjesto: širi rejon s. Trepče i s. Nedulovo;

Zadatak: rukovođenje i komandovanje svim snagama u dolini r. Bosne i r. Krivaje, te stvaranje uslova za ovladavanje gradovima Zavidovići, Maglaj, Žepče i Tešanj;

Cilj: stavljanje u okruženje grada Zenice i presjecanje svih komunikacija koje izvode iz doline r. Bosne.

Brojno stanje: 8000 naoružanih vojnika JNA i dobrovoljaca (četnika).

Kao što je rečeno, prema Gračanici i širem području ove općine koje je nastanjeno bošnjačkim stanovništvom bile su uglavnom orijentisane snage iz sastava **Taktičke grupe 92**, ali su njihovi zadaci planirani u sadejstvu sa druge dvije pomenute taktičke grupe, te se tako obezbjeđivao uspjeh sve tri zajedno.

Plan dejstava Taktičke grupe 92 potpukovnik Mile Dubajić realizovao je u nekoliko faza:

1. Izvršena je mobilizacija svih jedinica takozvanog rezervnog ešalona JNA u kasarni "Husinska buna" Tuzla, odnosno u kasarni Bare Doboj, na Ozrenu i Trebavi. Tokom mobilizacije, kadrovi SDS vršili su snažan pritisak na legalne organe vlasti, posebno na odjeljenja Ministarstva narodne odbrane i MUP-ove u općinama da se mobilizacija dosljedno provede. Cilj je bio da se utvrdi tačno brojno stanje, odnosno odziv na mobilizaciju. Tako je, ustvari, vršena procjena teritorije i mogućeg otpora.
2. Krenulo se u potpuno rastakanje teritorijalne odbrane. Zabranjene su sve vježbovne aktivnosti, svako prevoženje opreme, intenzivirano je takozvano njeno smanjenje i "preštokirivanje" naoružanja i vojne opreme u

magacine JNA.. Vojni okruzi su preseljeni u kasarne, a jedinice JNA su provokativnim djelovanjem, prisilno, pomoću vojne policije privodile svoje vojne obveznike na mobilizaciju, mimo organa vlasti i legalne procedure, te tako počele sijati strah i neizvjesnost u nesrpskom stanovništvu. Na terenu se pojavljuju četnički elementi kao i pripadnici MOS-a i HOS-a, a sve u pripremi i režiji KOS-a i SIS-a. Svi imaju političko pokriće u najvišim krugovima SDS i HDZ iako se sa tih mjesta tvrdilo da su to spontane i neorganizovane grupe. Nekim paravojnim organizacijama KOS i SIS, djelujući koordinirano, daju atribute muslimanskih ratnika (MOS ili HOS), vješto ih poturajući vladajućoj politici kao zaštitnike naroda.

3. Posjedaju se radio-relejni čvorovi na Becnju, Kraljici i Majejici, a intenzivno se gradi i vojna saobraćajna infrastruktura na Trebavi i Ozrenu.
4. Provodi se na djelu rastakanje Ministarstva narodne odbrane Bosne i Hercegovine, tako što se formira srpsko i hrvatsko ministarstvo, kojima direktno rukovode SDS i HDZ. Opravdavajući taj potez SDS je optuživao Muslimane da su izdali i u "onom ratu" i da neće da se bore za Jugoslaviju, a HDZ je prebacivao Muslimanima da ne shvaćaju svu težinu i ozbiljnost srpske opasnosti i da zato treba organizovati Hrvate za rat. Vrhunac svih ovih aktivnosti je pokušaj uništavanja regrutne dokumentacije u odjeljenju Ministarstva narodne odbrane Srebrenik i napadi na ministarstva odbrane u Gračanici i Tuzli.
5. Intenzivira se obuka svih jedinica uz uključivanje dobrovoljaca (četnika) u njihov sastav. Kroz obuku se realizuje disperzija jedinica na povoljnije taktičke položaje i uvježbavaju specijalni sastavi (policija, izviđači). Sve se pravda ratom u Hrvatskoj i ugroženošću srpstva.
6. Upućuju se grupe dobrovoljaca sa Ozrena i Trebave na ratišta u Hrvatsku radi sticanja ratnih iskustava, a dovode se i manje grupe četnika iz Crne Gore i arkanovaca iz Srbije radi ekstremizacije domaćeg stanovništva, te se planski tolerše pojava elemenata HOS-a i takozvanih islamskih ratnika iz Hrvatske medju populacijom Muslimana i Hrvata. U MUP-u Bosne i Hercegovine jedan broj srpskih i hrvatskih kadrova kao i kadrova Muslimana

udaljava se sa dužnosti zbog navodne političke nepodobnosti, a postavljaju se lojalni sa zadatkom da opstruiraju rad i tako državne organe učine neefikasnim.

7. Koristeći legalne institucije države Bosne i Hercegovine, KOS, SDB i SIS provjeravaju postojeće i formiraju nove obavještajne mreže, regrutujući Muslimane i Hrvate u svoje redove. Aktivnim radom obezbjeđuju legalnost svojim pomagačima. Tu prvenstveno koriste organe MUP-a i aktivne oficire JNA..
8. Na informativno-propagandnom planu vrši se priprema kadrova u novinskim kućama "Politika", "Vjesnik" i "Oslobođenje" kao i u nekim svjetskim agencijama, koje će obezbijediti medijsku podršku predstojećoj agresiji. Pojavljuju se listovi koji po svojoj tehničkoj opremljenosti, zvučnosti imena i sadržaju nadmašuju dotadašnji prosjek. Podvlači se njihova demokratičnost i otvorenost, a informisanje sve više poprima oblike informisanja nacionalnih grupa. U javnom mnjenju veliča se četništvo i ustaštvo, a potcjenjuju tekovine antifašističke borbe u drugom svjetskom ratu. Prekopavaju se grobnice, osvećuju se mošti, organizuju se vjerske manifestacije radi dalje nacionalne homogenizacije i širenja vjerske netrpeljivosti, posebno prema Islamu. U svjetskom javnom mnjenju preko razgranate diplomatske mreže podvlači se islamska opasnost na Balkanu i apostrofira takozvana zelena transferzala (Bosna, Sandžak, Kosovo, Makedonija, južna Bugarska, Turska). Televizijske serije (kao na primjer, serija o prvom srpskom ustanku), razne radio i televizijske emisije, okrugli stolovi, pozorište, filmovi, knjige i drugi izdavački sadržaji oživljavaju već zaboravljene stare mitove i preuveličavaju borbu Srba protiv turske najezde. Sve je podređeno istom cilju - ostvarenju projekta podjele Bosne i Hercegovine.
9. Raznim metodama političkog djelovanja obezbijedena je dodatna homogenizacija srpskog stanovništva, a kod nesrpskog se podstiče huškačka atmosfera i nesigurnost. Toleriše se šverci i kriminal svih vrsta. Na "ugroženim" teritorijama "odrađuje se" priprema da se srpsko stanovništvo privremeno seli. Za izvršenje konačnog udara pripremaju se posebne jedinice kao udarni dio, a dobrovoljačke i druge četničke snage su

predviđene za pljačku ili, kako se to vojno-stručno kaže, za kontrolu teritorije.

U nastavku, dajemo pregled rasporeda snaga 17. korpusa JNA za ostvarenje plana "Drina" koji će sam po sebi zahtijevati posebnu historijsku valorizaciju:

**RASPORED SNAGA 17-K (korpusa) JNA
PRED RAT**

KM (komandno mjesto) 17. K Lopare (škola, Skupština opštine),

Komandovanje obezbjeđuje preko tri taktičke grupe (TG) za doline r. (rijeke) Bosne i r. Spreče:

TG-4, KM Jeginov Lug,

TG-92, KM Odmaralište Ozren,

TG-11, KM širi rejon s.(selo) Trepče, s. Medakovo;

JEDINICE TG-92:

Odred JNA "Preslica"

Takozvani dobrovoljački odred sa 600 ljudi raspoređenih u 4 čete, stacionirane u širem rejonu Preslice; KM M. Rijeka, tt (kota) 326;

Zadatak: uz podršku artiljerije i dijelova oklopno-mehanizovanih snaga forsirati rijeku Spreču i ovladati naseljima Poljice, Klokotnica i Brijesnica;

Zona dejstva: južno - s. Potočani-Gostolj, istočno - s. Brdo - Ilijino brdo - tt 383 - Vis;

Odred JNA "Spletana lipa"

Brojno stanje Odreda 600 ljudi, na širem prostoru Trebave; KM s. Donji Skipovac;

Zadatak: uz podršku artiljerije sa osnovice Kojići - Vis - Topalovići izvesti napad i ovladati naseljima: Malešići, Stjepan Polje, spojiti se sa snagama na Lendićima, te produžiti napad na Gračanicu. Ostalim snagama ovladati naseljima Babići, Škahovica, Soko i spojiti se sa snagama Samostalne čete Lohinja, te presjeći komunikaciju Gračanica - Srnice;

Samostalna četa "Lohinja Gornja"

Brojno stanje Čete: 157 ljudi sa MB-60 mm kao četnom podrškom; KM Osnovna škola Gornja Lohinja;

Zadatak: na određen signal ispoljiti dejstvo ka gradu Gračanici, rejon Talambazi-Seljenuša i s. Hasanovići, s. Avdići (G. Orahovica) i po ovladavanju gradom Gračanica, vršiti kontrolu teritorije u rejonima s. Gornja Orahovica, Donja Orahovica i Donja Lohinja;

Odred JNA "Ratiš"

Brojno stanje Odreda: 600 ljudi. Jedinice Odreda izmještene u rejon s. Smoluća i s. Potpeć.

Zadatak: uz podršku artiljerije izvesti napadna dejstva na dva pravca: prvi, sa osnovice Orlova klisura - Drenovac ovladati naseljem Duboki Potok i presjeći putnu komunikaciju Tuzla - Srebrenik i drugi, dijelom snaga izvesti napad na pravcu Potpeć - s. Zahirovići i izbiti na Okre-

sanicu, te ovim dejstvima omogućiti brz prodor na pravcu Tuzla - Srebrenik - Ormanica;

Samostalna četa Špionica

Brojno stanje čete: 150 ljudi; KM Zubovo brdo;

Zadatak: izvesti napad pravcem tt 356 - s. Hodžići i energičnim dejstvom spojiti se sa snagama u rejonu G. Špionica i dobrovoljačkom četom Srnice, te tako presjeći komunikaciju Srebrenik -Ormanica i Doborovci -Ormanica;

Raspored snaga TG-92 "Ozren"

92.mtb (motorizovana brigada) sa tri bataljona, ojačana Odredom "Kraljica, MB-120 mm, PoOd sa tri grupe PGZ (pokretnom grupom za zaprečavanje) u tri dijela, brigadnom artiljerijom i jedinicama za elektronska i propagandna dejstva.

Snage Od JNA "Preslica", "Spletana lipa", i "Ratiš" i samostalne čete "Gornja Lohinja" i "Špionica" su sadejstvjuće snage TG-92.

BORBENI RASPORED OSTALIH SNAGA

POP (protivoklopni puk): raspoređen je u širem rejonu Brezici, Sočkovac, Kakmuž, Bosansko Petrovo Selo, Sižje, Milino Selo, Brijesnica Donja, Vasiljevići, Odmaralište Ozren i to: KM Brigade u rejonu manastira Ozren; 1. bataljon sa jednim tenkom cestom u s. Brezici; rezerva: pozadina Brigade u s Vasiljevići; 2. bataljon sa POP (protivoklopnim pukom) i PoOd-92, te BVG (bataljonskom vatrenom grupom) u s. Milino Selo - Sižje; 3. bataljon sa dijelovima BVG i SPOG u s. Brijesnica Donja.

PoOd-92:

mpod-92 razmješten u širem rejonu Panjika;

ODRED "KRALJICA", sa pet četa, ojačan sa BRAG- 92, divizionom haubica 105 mm 2 POP, četom MB-120 mm, dvije pokretne grupe za zaprečavanje, vojno-policijskim snagama;

ZONA ODGOVORNOSTI:

Rovine - Porječina - Gnojnica (istočno)

Crveno brdo - tt 563 - Karanovac -Stjepan Polje (zapadno)

Zadatak: uz artiljerijsku podršku izvesti napad ka komunikaciji Gračanica - Lukavac i po spajanju sa snagama Od (odreda) JNA "Spletana lipa" i Samostalne čete Gornja Lohinja ovladati gradom Gračanica. Dijelom snaga ovladati s. Orahovica Donja i s. Miričina.

Snage za napad: pet pješadijskih četa, BRAG (brigadna artiljerijska grupa) H-105 mm (haubica 105 mm), četa MB-120 mm, PGZ 2 (dvije pokretne grupe za zaprečavanje), vojna policija, izviđačka četa, POG (protivoklopna grupa) - ukupno 3000 ljudi, ne računajući policijske snage i snage za kontrolu teritorije koje su bile mnogo brojnije, po procjeni oko 5000 ljudi.

Zadatak 92. Mtrbr: uz podršku artiljerije izvesti napad sa osnovice Sižje - Milino Selo - Brijesnica Donja u dva pravca: prvi, snagama drugog bataljona ovladati gradom Lukavac, pravcem Sižje - Devetak - Puračić - Hrvati - Zagorje, a drugi - pravcem Puračić - Tabaci - Modrac spojiti se sa snagama TG-4 koje su motomehanizovane; dijelom snaga napasti D. Dubošticu; snagama trećeg bataljona, uz podršku artiljerije i tenkova, izvesti napad glavnim snagama pravcem Brijesnica Donja - Orahovica - Strojna - s. Jaruške - Vijenac;

TG-4

Snage: jedna oklopna brigada, jedna mtrbr. ojačana artiljerijom, dobrovoljačka formacija SDS, ukupno oko 8000 ljudi.

Zadatak: uz artiljerijsku podršku i sadejstvo sa TG-4, ovladati širim rejonom Đurđevika i izbiti u rejon Živinica, a dijelom snaga napasti ka s. D. Višća i ovladati sa s. G. Živinice, te tako presjeći komunikaciju Banovići - Živinice.

Samostalna četa Željova

Brojno stanje 120 ljudi, KM Željova;

Zadatak: kontrolisati komunikacije Ribnica - Banovići Selo i Ribnica - Stanari.

Prvi odred JNA "Krivaja"

Brojno stanje 900 ljudi u pet četa, KM s. Vožuća;

Zadatak: vratiti potpunu kontrolu komunikacije Zavidovići - Olovo na potezu Krš - Stog i sa te osnovice izvesti napad glavnim snagama ka Banovići Selu, Banovićima i s. Tulovići, a pomoćnim snagama ka s. Orahovica.

Samostalna četa "Lozna"

KM s. Pejanovići;

Zadatak: energičnim dejstvom ovladati s. Seona.

Zona dejstva:

Istočno: Banovići - Konjuh tt 1326,

Zapadno: Stolovi k. 533 - Visići tt 610 - Krčevine - Kvruga tt 648 - Vukadinovo brdo,

Sjeverno: Vukadinovo brdo - Orahovica - Vijenac - s. Grivice,

Južno: Stolovi k. 533 - Pašadijev vis tt 1277 - Bratijevo - Medvedje brdo tt 1166 - Drinjača;

Drugi odred JNA "Krivaja"

Brojno stanje 900 ljudi u pet četa, KM s. Čardak;

Zadatak: u sadejstvu sa snagama Dod odreda JNA "Bočinja" i 5. Mtb. ovladati naseljima u dolini Krivaje i napasti grad Zavidovići;

Odred JNA "Bočinja"

Brojno stanje oko 900 ljudi. KM u rejonu s. Bočinja;

Zadatak: u sadejstvu sa snagama 2. Od JNA "Krivaja" i podršku artiljerije i snaga 5. Mtb izvesti napad na širi rejon Zavidovića i grada Maglaja. Podršku čini BRAG 9 (brigadna artiljerijska grupa) sa H-122 mm iz rejona s. G. Bukovica,

Treći bataljon 19. Partbr (partizanske brigade) sa četom za POB

KM s. Lipovci;

Zadatak: iz šireg rejona s. Paklenica izvesti napad ka Ševarlijama i Bijeloj Ploči.

Pored svih ovih snaga, računalo se i sa takozvanim mješovitim jedinicama u Svjetlići (bataljon od oko 200 ljudi) i nekim jedinicama kolaboracije, pripremljenim u s. Ševarlijama (mješovita milicija), u s. Grapska i Sjenina.

Kakva zabluda?

Vrijeme će pokazati da su upravo iz ovih jedinica izrasli najbolji borci za odbranu Bosne i Heregovine u ovom području.

* * *

Plan "Drina" sasvim je logično postavljen i u osnovi veoma lahko izvodljiv. Po tom planu, izgnet je rat u najvećem gradu, ekonomskom, kulturnom i političkom centru sjeveroistočne Bosne - Tuzli.

Doboj je, dogovorom KOS-a i SIS-a, jednostavno prodat grad.

Prelazak JNA u vojsku srpsku u potpunosti je obezbijeden .

Izvršena je politička priprema srpskog i hrvatskog stanovništva za rat i realizaciju takozvanih nacionalnih interesa i ciljeva.

Ratne rezerve bile su pod punom kontrolom JNA, odnosno srpske vojske.

Izvršen je operativni razvoj jedinica srpske vojske tako da je realizacija plana mogla početi na vrijeme, to jest u momentu koji odredi srpsko političko rukovodstvo.

U međuvremenu, sve paravojne srpske formacije stavljene su pod operativnu komandu JNA, odnosno srpske vojske.

Kada je u pitanju Gračanica, Plan je u kvalitetu obezbjeđivao puni uspjeh: uspjeli su oslabiti, gotovo razbiti MUP kao jedinu oružanu silu legalne vlasti, teritorijalnoj odbrani oduzeto je oružje još ranije, računalo se da je ona organizacijski razbijena.

Određene su glavne i pomoćne snage za napad, procjenjivalo se da snage otpora nemaju nikavih šansi, a računalo se i sa kolaboracijom iznutra. U dolini rijeke Spreče 10000 dobro naoružanih, opremljenih i obučanih četnika spremno je čekalo početak obračuna.

No, kakav je bio odgovor branilaca?

Vrijeme će potvrditi osnovnu naznaku s početka ovog teksta: **dobar plan ne mora uvijek biti i realizovan.**

I na kraju...

Cijenjeni čitalac će se pitati za izvor ovih podataka - po Planu "Drina"?!

Valja zaštititi ljude Bosne ma kojem narodu pripadali, odgovor je.

Štititi je šteta...

